

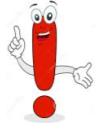

► Τα άρθρα

1. Στο παρακάτω κείμενο να εντοπίσετε τα οριστικά και αόριστα άρθρα:

Μελέτησε τα άρθρα στη
Γραμματική (α' τεύχος),
σελ.37

Το τσίρκο Eloise είναι ένα σύγχρονο τσίρκο από τον Καναδά, διαφορετικό από τα άλλα. Δε στεγάζεται σε τέντες, αλλά δίνει τις παραστάσεις του σε θέατρα, δε διαθέτει ζώα αλλά μόνο...πολυτεχνίτες καλλιτέχνες, που είναι ταυτοχρόνως ακροβάτες, ηθοποιοί, χορευτές, μουσικοί και κλόουν. Οι παραστάσεις του περιλαμβάνουν συνήθως χορογραφίες...[...] Το τσίρκο Eloise, ξεφεύγοντας από την κλασική εικόνα που έχουμε για το τσίρκο, προσφέρει ένα εντυπωσιακό και άκρως ενδιαφέρον θέαμα που έχει καταφέρει να κερδίσει κοινό και κριτικούς.

Εφ. Ελευθεροτυπία, 15-1-2002 (διασκευή)

2. Να συμπληρώσετε το παρακάτω κείμενο με το κατάλληλο οριστικό ή αόριστο άρθρο:

..... φορά και ..... καιρό ζούσε ..... χωρικός με ..... γυναίκα του, σ' ..... σπιτάκι μέσα σε ..... πυκνό δάσος. Είχαν και ..... κόρη τόσο όμορφη που ακόμη και ..... ήλιος και ..... φεγγάρι ζήλευαν. .... μέρα πέρασε το βασιλόπουλο, είδε .....όμορφη κόρη και αμέσως ζήτησε από ..... γονείς της να την παντρευτεί. .... πατέρας της, που δεν ήθελε να χάσει ..... κόρη του είπε:

- Αν θέλεις ..... κόρη μου πρέπει να περάσεις από τρεις δοκιμασίες...

3. Να κάνετε το ίδιο και στις προτάσεις που ακολουθούν:

α. Πηγαίνω στη δουλειά μου με ..... λεωφορείο.

- β. .... κορίτσι σε περιμένει έξω από το σπίτι! Την ξέρεις;
- γ. Η Κατερίνα δουλεύει σε ..... τράπεζα.
- δ. Θέλω ..... βιβλίο "Το ημερολόγιο της Άννας Φρανκ".
- ε. Θέλω ..... βιβλίο που να μιλάει για την οικονομία της Ελλάδας.
- στ. .... φίλος μου δουλεύει στην επιχείρησή σου.
- ζ. Χρειάζομαι ..... υπάλληλο για να εργαστεί στον φούρνο.
- η. Στη Μαίρη αρέσει πολύ να πηγαίνει σ..... πάρκο.
- θ. Η Ελένη έχει ..... γάτα για κατοικίδιο.
- ι. Αυτή είναι ..... σύζυγος του Αποστόλη.
- κ. .... Γιώργος είναι πολύ έξυπνος!
- λ. Μήπως θέλεις ..... χυμό;
- μ. Πόσο κάνει αυτή ..... ομπρέλα;
- ν. Θέλω ..... μπουκάλι νερό.
- ξ. Πού είναι ..... Νίκος;
- ο. .... εισιτήριο για Παρίσι ήταν πολύ ακριβό.
- π. Πόσο κάνει ..... σπίτι στη Θεσσαλονίκη;
- ρ. Ξέρεις ..... κυρία Άννα;
- σ. Έχω ..... παιδί, που πηγαίνει στην Α' τάξη του Γυμνασίου.
- τ. Χθες είδα ..... αγόρι που νομίζω πως είναι συμμαθητής σου!

4. Να διακρίνετε τους τύπους του οριστικού άρθρου από τους αδύνατους τύπους της προσωπικής αντωνυμίας γ' προσώπου:

- α. Να **το** αγοράσεις αυτό **το** περιοδικό, είναι **το** καλύτερο!
- β. Καθώς αποχαιρετούσε **τη** μαμά της, **τη** φίλησε σταυρωτά, μη μπορώντας να συγκρατήσει **τα** δάκρυά της.
- γ. Θα **σ'το** φέρω μόλις φτάσω **στο** σταθμό. Ελπίζω να σε προλάβω.
- δ. **Τον** χάιδευε για ώρα με **τα** γερασμένα χέρια της.

- ε. Μόλις άκουσε για **το** τροχαίο, φοβήθηκε πως δεν θα **τον** ξανάβλεπε **τον** γιο της.
- στ. Αγαπούσε **τις** καλές τέχνες και **τα** γράμματα γι' αυτό **οι** φίλοι του **τον** θεωρούσαν φιλότεχνο.
- ζ. Είναι εριστικός και οξύθυμος και **του** αρέσει να τσακώνεται διαρκώς.
- η. **Το** ταμείο **της** ενορίας μας συγκέντρωσε αρκετά χρήματα και **τα** δώρισε σε ιδρύματα για ανάπηρα παιδιά.
- θ. **Τα** αγαπούσε όλα **τα** ζώα. Πάντοτε τάιζε **τα** αδέσποτα **της** γειτονιάς μας.
- ι. **Της** άρεσε να **την** κολακεύουν με ωραία λόγια για **την** εμφάνισή της.
- κ. Ήταν μισοπεθαμένος από **την** πείνα και **τη** δίψα. **Της** έδωσα αμέσως ένα κομμάτι ψωμί και **το** καταβρόχθισε μεμιάς.

5. Στις παρακάτω προτάσεις να διακρίνετε το αόριστο άρθρο από το αριθμητικό επίθετο *ένας, μία, ένα*.

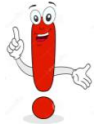
- α. Μέσα σε **μία** στιγμή έχασε όλη του την περιουσία, εξαιτίας **ενός** λάθους.
- β. **Μία** άγνωστη κυρία την πλησίασε και της ζήτησε βοήθεια.
- γ. **Μια** φορά κι **έναν** καιρό ζούσε **μία** καλή και όμορφη, αλλά πολύ φτωχή κοπέλα.
- δ. Αποφάσισε να αποσυρθεί από την ενεργό δράση μετά από **μία** ένδοξη πορεία.
- ε. Η Μαίρη αποφάσισε να αγοράσει **μία** φούστα και όχι περισσότερες, όπως είχε πει αρχικά.
- στ. Ο δήμαρχος μάς ζήτησε να κρατήσουμε **ενός** λεπτού σιγή στη μνήμη των αδικοχαμένων συμπολιτών μας.

Απλά και Κατανοητά η Γνώση!

► **Τα ουσιαστικά**

1. Να χωρίσετε τα παρακάτω ουσιαστικά σε κύρια και κοινά:

Μελέτησε τα ουσιαστικά
στη Γραμματική
(α' τεύχος), σελ.42

ποτάμι, γέφυρα, Τετάρτη, Αύγουστος, γυναίκα, Πηνειός,
μαργαρίτα, Μαργαρίτα, Μεσολόγγι, Ξίφος, σιωπή

Κύρια .....

.....

Κοινά .....

.....

2. Να χωρίσετε τα παρακάτω ουσιαστικά σε συγκεκριμένα και αφηρημένα:

πεταλούδα, ψωμί, κτήμα, ειρήνη, ελευθερία, αρετή, θάλασσα,
πάροδος, σώμα, ευτυχία, βιβλίο

Συγκεκριμένα .....

.....

Αφηρημένα .....

.....

3. Να ξεχωρίσετε τα παρακάτω ουσιαστικά σε ισοσύλλαβα και ανισοσύλλαβα:

μαθητής, μανάβης, τραγουδιστής, γαλατάς, λέξη, κόμμα, πέτρα,
σφουγγαράς, μενεξές, δέντρο, κήπος, κάθισμα, όνομα, σβήσιμο, μωρό,
λάθος, ζήτημα, παράμετρος, μεζές, ύφασμα

Ισοσύλλαβα .....

.....

Ανισοσύλλαβα .....

.....

4. Να μεταφέρετε τα ουσιαστικά στην ίδια πτώση του άλλου αριθμού:

Ο άνθρωπος→	
Του στρατιώτη→	
Τη θάλασσα→	
Τον κανόνα→	
Η κάθοδος→	
Τους πολεμιστές→	
Των πράξεων→	
Των καρκελών→	
Του βαψίματος→	
Το παιδί→	
Τις εποχές→	
Οι θεραπείες→	
Της μεθόδου→	
Των διώξεων→	

5. Να συμπληρώσετε τον παρακάτω πίνακα, όπως στο παράδειγμα:

Η τιμή	της τιμής	των τιμών	τις τιμές
Η αλήθεια			
Η κυβέρνηση			
Η βάση			
Η άποψη			
Η διάλεκτος			
Η έξοδος			

19

Απλά και Κατανοητά η Γνώση!

Η χερσόνησος			
Η μοναξιά			
Η διάμετρος			
Η εντύπωση			
Η δουλεία			
Η βιβλιογραφία			

6. Στις παρακάτω φράσεις να μεταφέρετε τα ουσιαστικά στον άλλο αριθμό:

- α. Ο αφρός της θάλασσας → .....
- β. Ο κανόνας της τάξης → .....
- γ. Ο καθηγητής του πανεπιστημίου → .....
- δ. Η προσωπικότητα του ατόμου → .....
- ε. Ο ιδιοκτήτης του λαχανόκηπου → .....
- στ. Ο ψαράς του νησιού → .....
- ζ. Το προϊόν του καταστήματος → .....
- η. Το καθήκον του μαθητή → .....
- θ. Η τιμή του κρέατος → .....
- ι. Η μέθοδος του προβλήματος → .....

7. Να συμπληρώσετε τα κενά των παρακάτω προτάσεων βάζοντας τη λέξη που δίνεται στην παρένθεση στον σωστό τύπο:

- α. Πήγαμε να συγχαρούμε ..... (η ηθοποιός) για την ερμηνεία της.
- β. Τα ονόματα ..... (η οδός) δεν διαβάζονται εύκολα.

- γ. Στη Χημεία της Γ' Γυμνασίου οι μαθητές διδάσκονται ..... **(το οξύ)**, τις βάσεις και τα άλατα.
- δ. Στις εθνικές ..... **(η επέτειος)** διακόπτεται η κυκλοφορία των οχημάτων.
- ε. .... **(το δόρυ)** των Σπαρτιατών φόβισαν τους Αθηναίους στρατιώτες.
- στ. Η πρωτοβουλία ..... **(ο πρύτανης)** για παράταση των εξετάσεων δεν βρήκε σύμφωνους τους φοιτητές.
- ζ. Παρακαλώ, προχωρήστε προς ..... **(η έξοδος)** κινδύνου.
- η. Η δασκάλα ρώτησε τους μαθητές για ..... **(το πέλαγος)** της Ελλάδας.
- θ. Ξεχάστηκε και δεν κοίταξε την ημερομηνία λήξης ..... **(το γάλα)**.
- ι. Όταν ο Περσέας αντίκρισε το κεφάλι ..... **(το τέρας)**, τρόμαξε.
- κ. Να χωρίσετε το κείμενο σε ..... **(η παράγραφος)** και για κάθε μία από αυτές να δώσετε έναν ..... **(ο πλαγιότιτλος)**.
- λ. Παλιά θέριζαν ..... **(το στάχυ)** με ..... **(το δρεπάνι)**.
- μ. Η αρχή είναι το ήμισυ ..... **(το παν)**, λένε.
- ν. Εξαιτίας των πολλών καταχρήσεων έπαθε κίρρωση ..... **(το ήπαρ)**.
- ξ. Απέτυχε, καθώς δεν έλαβε υπόψη της όλες ..... **(η παράμετρος)**.

- ο. .... (το βράδυ) ο ψαράς μάζευε
..... (το δίχτυ) του.

8. Να συμπληρώσετε τα κενά των παρακάτω προτάσεων επιλέγοντας την κατάλληλη λέξη και βάζοντάς τη στο σωστό τύπο:

εγκύκλιος, συμφέρον, Σωκράτης, μέλι, Σύνοδος, πατέρας, φως,
σύμπαν, κάθοδος, ύδωρ

- α. Ο αγιασμός ..... θα πραγματοποιηθεί
αύριο στις 11.00 το πρωί στο λιμάνι.
- β. Η Απολογία ..... θεωρείται ένα από τα
πιο γνωστά έργα του Πλάτωνα.
- γ. Μία από τις συνέπειες ..... των
Δωριέων ήταν η κατάρρευση του μυκηναϊκού πολιτισμού.
- δ. Οι νεόνυμφοι επέλεξαν τη Βενετία για μήνα
.....
- ε. Οι θεωρίες για τη δημιουργία .....
είναι πολλές.
- στ. Ο πλανήτης Kepler 186f απέχει 490 έτη .....
από τον πλανήτη γη.
- ζ. Η λειτουργία των Δημοτικών σχολείων καθορίζεται από τη σχετική
..... του Υπουργείου Παιδείας.
- η. Ο δικηγόρος αναλαμβάνει να προασπίσει τα
..... της εταιρείας που εκπροσωπεί.
- θ. Στην ταυτότητά του δεν αναγραφόταν το όνομα
.....
- ι. Στις Οικουμενικές ..... της Εκκλησίας
αντιμετωπίζονταν ζητήματα θρησκευτικών αιρέσεων.

9. Να σχηματίσετε φράσεις γράφοντας το δεύτερο ουσιαστικό στη γενική ενικού ή πληθυντικού αριθμού, ανάλογα με το ζητούμενο:

- α. η απαγγελία - το ποίημα (ενικός) → .....
- β. η αιχμή - το δόρυ (ενικός) → .....
- γ. οι κορυφές - η καπνοδόχος (πληθυντικός) → .....
- δ. το θέρισμα - το στάχυ (πληθυντικός) → .....
- ε. η μελοποίηση - το ποίημα (ενικός) → .....
- στ. η ανατροπή - το καθεστώς (ενικός) → .....
- ζ. οι επιχειρήσεις - ο καφετζής (πληθυντικός) → .....
- η. η ρύπανση - η πόλη (πληθυντικός) → .....
- θ. η ψήφος - ο ετεροδημότης (ενικός) → .....
- ι. η απαγόρευση - η έξοδος (ενικός) → .....
- κ. τα άνθη - η αμυγδαλιά (πληθυντικός) → .....
- λ. η άφιξη - ο πρέσβης (πληθυντικός) → .....
- μ. η θλάση - ο μυς (ενικός) → .....
- ν. η διοργάνωση - η ημερίδα (πληθυντικός) → .....
- ξ. η έπαρση - η σημαία (πληθυντικός) → .....

10. Να συμπληρώσετε τα κενά των παρακάτω λέξεων βάζοντας το κατάλληλο γράμμα και τονίστε όπου πρέπει:

δακρ...α, αγκ...νας, ασχήμ...α, αφέλ...α, κηδεμ...νας, διεύθ...νση,
σωτ...ρας, ελαι...νας, βραδ..., Καλυψ..., βραδ...α, αυτοκράτ...ρας,
καύσ...νας, σταχ..., χαμομ...λι, Ξυπνητ...ρι, Απόλλ...νας, αγ...νας,
νικ...της, θ...της, δύσπν...α, χλαμ...δα, Ψηλορ...της, μέλ...σα,
υπολογ...στής, δαν...στής, πατρι...της, δημ...της, προδ...της, β...μός,
κα...μός, Ξενιτ...μός, πραμάτ...α, διχτ..., σταχ...α, λατρ...α, οξ...,

